

1. **určit nejnápavnější rysy úryvku**(tzv. **výrazové prostředky autora**)a) **uspořádání textu**

poezie	verš	vázaný / volný sloka (strofa) určit rým, metrum, zakončení je specifická forma? (sonet, balada...)
próza	věta	podle mluvčího oznamovací, tázací, rozkazovací, zvolací stavba jaké převažují věty? proč? důvod? ○ dvojčlenné / jednočlenné ○ souvětí / jednoduché (holé, rozvité, s nepravidelnostmi) / nedokončené (aposiopese) odstavec / dialog
drama	replika	postavy/ scénické poznámky / dějství, výstup ...

b) **jazyk**

- **slovní zásoba**
 - spisovnost** cizí / domácí / počestělá? proč?
spisovný běžný / hovorový X knižní / odborný / hyperkorektní...
nespisovný obecný / nářečí / slang / argot
 - expresivita** neutrální
expresivní: - hanlivá, zhrubělá, hrubá, vulgarismy
+ domácká, mazlivá, zdobněliny
 - časové hledisko** neutrální
je zastaralá, historismy, archaismy
moderní, módní, neologismy
- **obrazná pojmenování**
 - epiteton** **konstans / ornans**
 - trópy**
 - metafora** **personifikace** – neživému jsou přisouzeny lidské vlastnosti
 - přirovnání**
 - metonymie** **hyperbola** – zveličení, nadsázka
 - **syndekdocha** – část za celek (celek za část)
 - **perifráze** – zveličení vyjádřené opisem
 - eufemismus** – zjemnění
 - oxymóron** – spojení slov protichůdného významu
 - ironie** – využití slov v opačném významu pro zesměšnění
 - **sarkasmus** – vystupňovaná ironie
 - **černý humor**
 - alegorie**
 - figury**
 - opakování** **epizeuxis** – za sebou
anafora – na začátku
epifora – na konci
epanastrofa – na konci jednoho a na začátku druhého verše
 - gradace**
 - řečnické figury**
 - **oslovení** (apostrofa)
 - **řečnická otázka**
 - **inverze** slovosledu

c) je-li možné, **zařadit úryvek do kontextu knihy** => o jakou situaci jde

d) jsou-li zmíněné postavy

- určit, zda jde o postavu hlavní / vedlejší / epizodní
- charakterizovat ji má nějaké zvláštnosti? mluví specifickým způsobem?

2. literární dílo jako celek

(tj. zařadit do souvislostí, jak na ně dílo ne/reaguje)

a) politicko – společenské	přelomové události včetně datace
b) umělecký směr	charakteristické znaky
c) literární skupina	charakteristické znaky
d) přesná datace 1. vydání	v jaké se autor nacházel situaci a porovnat s dobovými událostmi

3. informace o autorovi

(jestliže dílo autora má; jestliže nemá – důvod)

a) informace o autorovi	životní data + vliv rodiny
vliv prostředí + jeho sociální postavení
k čemu se hlásil + znaky stylu té doby
v životě autora
b) důvod vzniku díla	
c) současníci	

4. vztah k jiným dílům či uměním

(jestliže dílo takový vztah má)

- a) dílo s podobným námětem
- b) dílo s podobným zpracováním
- c) zhudebnění
- d) zfilmování

Podmínky ročníkové postupové zkoušky CJL – literatura šk. r. 2012/13

1. každý student si zvolí 5 ukázek z nabídky světové literatury
2. každý student si zvolí 5 ukázek z nabídky české literatury
3. svůj seznam 10 knih odevzdá k 1. červnu 2013
4. u zkoušky (10. – 14. června) si vylosuje jednu z 10 ukázek ze „svého“ seznamu
5. o ukázce, díle a literární historii vztahující se ke konkrétní ukázce pohovoří podle „Osnovy pro zkoušku podle ŠVP “

Pro časové srovnání lze využít kontextové tabulky ze závěru Pracovní antologie textů Hoffmanna a Tesaříkové.

Soupis děl za 1. ročník

	dílo světové literatury	stránka v čítance	Martinková	Soukal
1	Epos o Gilgamešovi – Potopa		15	
2	Bible (Starý zákon) – Píseň písní		27	
3	Bible (Nový zákon) – Narození Ježíšovo		113	
4	Tisíc a jedna noc – O mužích ve skříni			114
5	Boccaccio: Dekameron			169
6	Dante: Božská komedie			167
7	Villon: Balada z r. 1458		204	
8	Shakespeare: Romeo a Julie		224	
9	Shakespeare: Hamlet			198
10	Milton: Ztracený ráj		269	
11	Corneille: Cid		316	
12	Moliere: Lakomec			247
13	Goethe: Král duchů		358	
14	Hugo: Za jednou z barikád		Antologie: str. 201	
15	Puškin: Evžen Oněgin (Hlava osmá – XLV, XLVII)		Antologie: str. 211	

	dílo české literatury	stránka v čítance	Martinková	Soukal
1	Proglas		141	
2	Legenda o sv. Václavu		143	
3	Kosmas: Kronika česká – Založení Prahy		148	
4	Dalimilova kronika – O selské kněžně Boženě		153	
5	Podkoní a žák			150
6	Hradecký rukopis: Satiry o řemeslnících a konšelích		165	
7	Ktož jsú boží bojovníci			160
8	Historie o bratru Janu Palečkovi		255	
9	Hájek: Kronika česká			215
10	Harant z Polžic a Bezdruzic		255	
11	Komenský: Velká didaktika		284, 286	
12	Komenský: Labyrint světa a ráj srdce – Poutník prohlédá ryňk světa		282	
13	Bridel: Co Bůh? Člověk?			236
14	Kocmánek: Lamentatio rusticana		306	
15	Osiřelo dítě			243